

**ENHANCING THE FULBRIGHT
PHILOSOPHY THROUGH THE EYES
OF THAI ALUMNI**

“International education exchange is the most significant current project designed to continue the process of humanizing mankind to the point, we would hope, that men can learn to live in peace – eventually even to cooperate in constructive activities rather than compete in a mindless contest of mutual destruction... We must try to expand the boundaries of human wisdom, empathy and perception, and there is no way of doing that except through education”

*Senator J. William Fulbright 1905-1995
(Speech on the 30th anniversary of the Fulbright Program, 1976)*

**Enhancing the Fulbright
Philosophy Through the
Eyes of Thai Alumni**

on

**Cultural Diversity
and Globalization**

[NEXT](#) ►

TABLE OF CONTENTS

	<i>Page</i>
Project Proposal (in English).....	1
Final Report (in English)	
Background of the Project.....	4
Procedure.....	4
Findings	
The North.....	4
The Northeast.....	5
The Central.....	5
The South.....	5
Other Pertinent Issues.....	6
Recommendations.....	8
Summary.....	8
Appendices	
Fulbright Model.....	9
Invitation Card for the Fulbright Seminar.....	10
Project Proposal (in Thai).....	11
Final Report (in Thai).....	13

Enhancing the Fulbright Philosophy Through the Eyes of Thai Alumni

Background

Since the establishment of the Thailand-United States Educational Foundation (TUSEF), in 1950, the Fulbright Program has welcomed more than 1,400 Thai and more than 400 American scholars and researchers in its family. The Thai Alumni Association has officially been set up and thus served as a central body to cooperate with TUSEF, facilitate communication among the members, and organize activities to maximize knowledge and experiences to the development of different sectors where they belong.

Despite efforts made to promote the philosophy of Senator Fulbright, the activities are rather limited and have not caught that much attention of the general public who otherwise, could not only become key partners of both TUSEF and the Thai Alumni Association, but also gain better understanding of the relations of Thailand and the United States. The increased awareness and understanding of cross-cultural dimensions will enable the two countries to sustain its longstanding friendship with more interactions in all sectors of the society from education to industry and trade.

The Thai Alumni Association and TUSEF have therefore agreed that the alumni take stock of their knowledge and experiences on their direct cultural exposure under the Fulbright Program to benefit Thai generations, both young and old.

A Project entitled, 'Enhancing the Fulbright Philosophy Through the Eyes of Thai Alumni' is proposed, focusing on knowledge and experience (K&E) sharing on their exposure to the U.S.

Objectives

- To promote the Fulbright Program: its main philosophy and accomplishments through its Thai alumni and American Fulbrighters in Thailand
- To share K&E on issues comprising philosophy; ways of life, both on campus and at home; food; and education of the U.S. and Thailand from alumni's direct experiences, and to identify changes through all the decades
- To compile the K&E and distribute it in a VCD form to schools and interested communities, especially SMEs which do or plan to do business with Americans
- To enhance stronger relations and networking among alumni, alumni and TUSEF, and the Fulbright family with the general public

Target Participants

- Thai alumni
- In-country American Fulbrighters and researchers
- TUSEF
- Experts in cross-cultural issues
- Representatives of Public/ Private University President Councils
- Partner companies

Venues

- Partner universities or private companies

Outputs

- Three sessions of K&E will be organized.
- 30,000 VCDs on Thai- American cross-cultural issues (10,000 per session) will be produced with a brief history of the Fulbright Program, key issues of interest, and storytelling from actual experiences of alumni

Expected Outcomes

- The wider public of Thai and American cultures will have increased understanding of the two cultures for the benefits of joint activities of the two peoples.
- Higher visibility and profile of the Fulbright Program in Thailand will be made.
- Networking and cooperation among Thai alumni, alumni and TUSEF, and their relations with the general public will be heightened.

Evaluation

- Responses to the questionnaire at the end of the three sessions will be analyzed.
- There will be several follow-up activities, through field visits and/or other forms of communication with sample schools/ communities to assess the use of VCDs.

Sustainability of the Project

The Ministry of Education will be requested to be partner of the project in order for it to take the next steps to maximize the use of VCDs in other primary and secondary schools. It may consider improving the versions to cater more to the

developmental stage of the age range of the target groups or using this project as an example for other similar projects for the Thai students to become more global in their perspectives and get better prepared for their future undertakings.

To ensure the sustainability of the efforts, the next phases will be for the alumni to work with SMEs and Bangkok Metropolitan Administration, training selected target groups about American culture and cross-cultural issues/communication with the hope that the better understanding will enable both sides to increase business productivity and friendly relations.

◀ [CONTENTS](#)

[NEXT](#) ▶

Enhancing the Fulbright Philosophy through the Eyes of Thai Alumni on “Cultural Diversity and Globalization”

Background of the Project

Cultural diversity, the topic for the round-table talk under “Enhancing the Fulbright Philosophy through the Eyes of Thai Alumni”, is a significant issue in the age of globalization, in which the world has become borderless and cultures flow in and out freely. It is crucial that people be aware of the situation. Young generations, for instance, should be able to go abroad, either to further their studies or to work, and keep an open mind for cultural differences and value cultural diversity. In a broader perspective, it is necessary that people learn to live in harmony amidst the diversity while simultaneously retaining also their identity. To reach that point, the Thai Fulbright Alumni in collaboration with the Thai - U.S. Educational Foundation sees that cultural awareness in all levels—local, national, regional, and global—should be promoted.

Procedure

To explore such local issues in depth, three seminars were held in three different regions: the North on February 25th, the Northeast on March 6th, the South and the Central on May 24th. The content of the seminars covers background and identity of Thai culture and regional Thai culture, cultural differences between Thai and western culture, Fulbrighters’ viewpoints, and proposals for maintaining Thai identity while promoting harmonious coexistence among cultures.

Findings

The North

Cultural diversity in Northern Thailand today is said to have its foundation on King Rama V’s policy to modernize the country. Once an independent state to the Kingdom of Siam, the Northern region of Thailand, formerly known as the Lanna Kingdom, had, through its long history, developed its own distinct cultural characteristics. After the mentioned era of national modernization, however, those unique local features such as architecture, clothing, dialect, and ways of life were brought face to face with Central Thai culture and, later on, with western culture in the so-called age of globalization. The consequences are both positive and negative. That is, amidst such cultural diversity, local art and culture have gained more significance. The northern dialect and traditions, for instance, become advocated. Nonetheless, problems associated with globalization and cultural diversity exist. For example, local art and culture are being distorted through misunderstanding and misuse especially for commercial purposes; local wisdom is overlooked under modern education system based on that of the West; some local

people deny their northern identity, preferring Thainess to Northernness as the former connotes standard and modernity; local products cannot compete with the influx of the cheaper ones from China. Above all, most result from the social impact of materialism that inevitably comes with globalization.

The Northeast

Cultural diversity in the Northeast, however, is basically based on cultural exchanges between Northeastern Thailand and the neighboring countries of the region. The diversity in the region, thus, was not strong during the time when the neighboring countries still remained closed and there was still little communication among the countries. Today, on the other hand, projects and policies have been established to link and tie these countries together. Globalization has also brought in western cultures. The Northeastern identity is, thus, being challenged amid such diversity. Not only that, the region had to confront with the national policies promoting Thainess and suppressing local identity. To some, it is crucial that we maintain the existence of the region's local dialects and folk literature as language and literature carry with them local wisdom and other cultural values. However, modern schools which teach and use standard Thai are neglecting the varieties of northeastern dialects. The schools are, ironically, seen as a significant factor which subdues cultural diversity. Other factors which are detrimental to the Northeastern identity include development of the infrastructures, international trade, and consumerism. Nevertheless, it is observed that cultural diversity has opened up space for the revival of customs and traditions in the old days. In other words, cultural diversity creates among the people a sense of nostalgia, which can be seen from the current popularity of OTOP products (local products from different districts which generally represent local wisdom and culture) and of traditional Thai houses. Yet, it seems that to promote cultural diversity effectively in the Northeast, the region needs to clearly establish its own identity first.

The Central

As for the central region of Thailand, its cultural diversity, came into existence long before the coming of foreign merchants and missionaries officially recorded in Thai history. There was such evidence discovered in the region as primitive painting which reflects the coexistence of different religious faiths and ethnicity. Also, in the Ayudhaya Era, Westerners, Muslims, Chinese, and Mons lived together peacefully in the kingdom. However, the region, as the center of government, played an important role in subduing the diversity; it assimilated different local cultures by means of defining "Thainess." Marshall P. Pibulsongkram, Thailand's Prime Minister during 1938-1953, legislated The Cultural Act, making "Thainess" become concretely established.

The South

The southern region, like the central, has its root of cultural diversity in the past. The South, being surrounded by the seas, was an important stop for many foreign ships at the time when major transportation was by water. The region, then, accumulated layer upon layer of five different cultures. Through religions and immigration, Hindu culture from South India, Theravada Buddhism from Sri Lanka,

Islamic culture from the lower part of Indo-Chinese peninsula, Chinese culture from China, and Western influence from Europe and America, gradually and respectively flowed into the region and blended, creating what has become the south of Thailand today. Despite many sources of culture, the ongoing conflicts in the south, are based upon the clash between two major ethnicities: Thai and Malay. Although generally seen as a Muslim society, the South is, in fact, dominated by Malay culture, which is asserted as always experiencing subordination, if not suppression, by the central government of Siam in every era. The Malay language and practices are subdued through national policies of reinforcing “Thainess” and creating a national state. Despite the approval of Muslim practices in the South, the Thai government has never actually accepted Malay culture, which is the true identity of the region. A discussion was made on the conflict in the South stating that religious motivations are merely borrowed to gain supporting forces so as to fight back for a place for true Southern identity to stand amid Thai culture.

Other Pertinent Issues

In addition to regional topics, the seminars also discussed some national occurrences concerning cultural diversity and globalization. The conflicting situation between globalization and localization in Thailand at present is caused by the incomplete knowledge of Thai culture. The issue was raised that the true Thai culture is distorted mainly through national policies and tourism promotion. Definitions of “Thai culture” are established only within the frame of arts and crafts. This results in overlooking other areas of Thai culture, which may better reflect and parallel the current ways of living in Thailand. Consequently, Thai people do not know their own culture well enough to adjust themselves to the domination of globalization. To perfect the acknowledgement of Thai culture, Thai people should focus on promoting among themselves such religion-based cultural traits as kindness and generosity. Once they recognize the various existence of Thai culture, they can apply the knowledge and find appropriate methods to blend the distinctive Thai culture with globalization.

Closely related to the above topic is the commercialization of local culture. In many parts of Thailand, local culture has been transformed into business items for tourism and commercial purposes. For instance, flower alms ceremony in Saraburi, which usually last only one day and is held once a year for a particular religious purpose, has now been extended to longer duration and arranged to “perform in rounds.” This may be advantageous in terms of tourism and financial benefits, but it is also worth noting that the original purpose and true value are distorted, if not lost, under such process of commercialization.

It is also significant to observe how the media plays a big part in globalization in Thailand and the world today. The media is part of globalization and creates both negative and positive effects. The information technology is said to create diversity of information with convenience and speed. It took only five minutes for the news about the opening of Chiang Mai’s Night Safari Zoo to go worldwide, for instance. However, there is a problem of the mainstream media defining directions for the local media to follow. Hollywood entertainment and world soccer, for example, have been influential to the Thai media. Western movies also have great influences on Thai

entertainment. Nightclubs, bars, music genres and so forth are examples of the imported cultures. Even Korean culture, coming through the broadcast of the popular series “Dae Jung Kum”, is presently dominant in Thailand now that almost everyone is addicted to this television series. It is asserted that whereas foreign cultures are flooding in through the media, local culture has relatively little space and power to express itself in the same way. It does not even have enough resources to begin with. Should the government be able to collaborate with the private sector and promote local culture through the use of media, as in the case of Korea’s Dae Jung Kum Series, the benefits will fall not only on the culture itself but also on the economy due to the growth of tourism and exportation. Demands for Korean products and tourists visiting Korea as a result of the Dae Jung Kum phenomenon have already so proven.

There were also attempts to define true Thainess in the seminars. Gratitude, consideration, social hierarchy, and lack of punctuality are four of the most discussed characteristic traits of Thai culture. The seminar looks at the four traits again and tries to make comparisons between the so-called Thainess and globalization for a better understanding of Thai culture. First, gratitude is said to be a significant trait in Thai culture. It is, in other words, a concept of moral debt among the Thais. However, globalization, capitalism, and new trends today are likely to alter this Thai trait. Second, consideration is another distinctive trait that does not really exist in the same way in other cultures. Thai people are seen as highly considerate people. However, it is noticed that the so-called consideration only occurs in primary relationship rather than secondary relationship. Thus, it can be argued that the Thais are not really considerate when it comes to people in their outer circle. Third, it can be said that social hierarchy in Thai society is more complex than those in other cultures. This can be seen through the use of different pronouns to reflect the class of persons involved in a conversation. As a consequence, social interaction in Thai society is affected, that is, the young dare not opine against the senior or that students feel uncomfortable expressing different viewpoints in class discussions. Finally, lack of punctuality is said to be another commonly-known Thainess. However, several Thai customs indicate the significance of punctuality in Thailand. For instance, an engagement ceremony has to be conducted at 9.09 a.m. Thus, they are, in fact, punctual but only in a different aspect compared to the western time system. In addition, the Thais may not be likely to queue up as their culture gives priority to the younger and less fortunate people rather than those who come first.

Another interesting aspect regarding cultural diversity is that cultural diversity does not only promote plurality, but it can also create monotony in people’s beliefs and practices. It has been observed that despite the so-called cultural diversity, people tend to be easily influenced by common fashion trends, have similar attitudes and mindset and so forth. A recent situation in the Northeast illustrates this aspect. A large proportion of local women in the region are now sharing the same value regarding relationship and marriage; they all desire to marry westerners, viewing that it will lead to a prosperous married life. This ‘western-husband’ trend is not limited only to local women within the region. It is reported that such a value of a “desirable” husband is currently dominant in Laos and Vietnam as well.

Recommendations

Apart from many observations concerning cultural diversity and globalization and local culture, a number of interesting and useful suggestions for relieving the conflicts in those areas are put forward. Firstly, more education on culture should be promoted throughout Thailand. Schools in different regions of the country ought to support the teaching of their local culture, dialect and literature, while integrating cultures of the neighboring countries. However, the teaching methods should remain unbiased in order to boost a constructive understanding of the distinctive Thai culture, cultures of our neighbors as well as cultural diversity. Secondly, the Thai government should make efforts to protect the local culture amidst the domination of globalization. By means of redirecting national policies, which mostly stress economic growth, the government should draw attention to and put an emphasis on the spiritual dimension instead of merely focusing on increasing the material wealth of Thai people. Furthermore, Thai people should be more selective in adopting foreign, especially, western cultures. The destructiveness of misuse and misunderstanding of foreign cultures can be lessened by learning to adjust and adapt the culture to suit the daily lives instead of mere imitation. It is true that nobody can remain detached from the modern, globalized world, but one can always evaluate each culture and decide to adopt only those appropriate and practically applicable to life. In addition, scholars and students with specialization in culture can maximize the efficiency of culture education by working with real people in real situations. In other words, they have to reach out to all classes and circles of Thai citizens to give such education. They will, in turn, have an opportunity to experience and learn the local culture firsthand. This, finally, will become a mutual education which can create the true study of culture in the country. Moreover, in a culturally diverse society, it is suggested that its people uphold certain particular virtues to bring about peace within itself: respect for others' opinions, consideration for those who are inferior, individuality, patience and true equality.

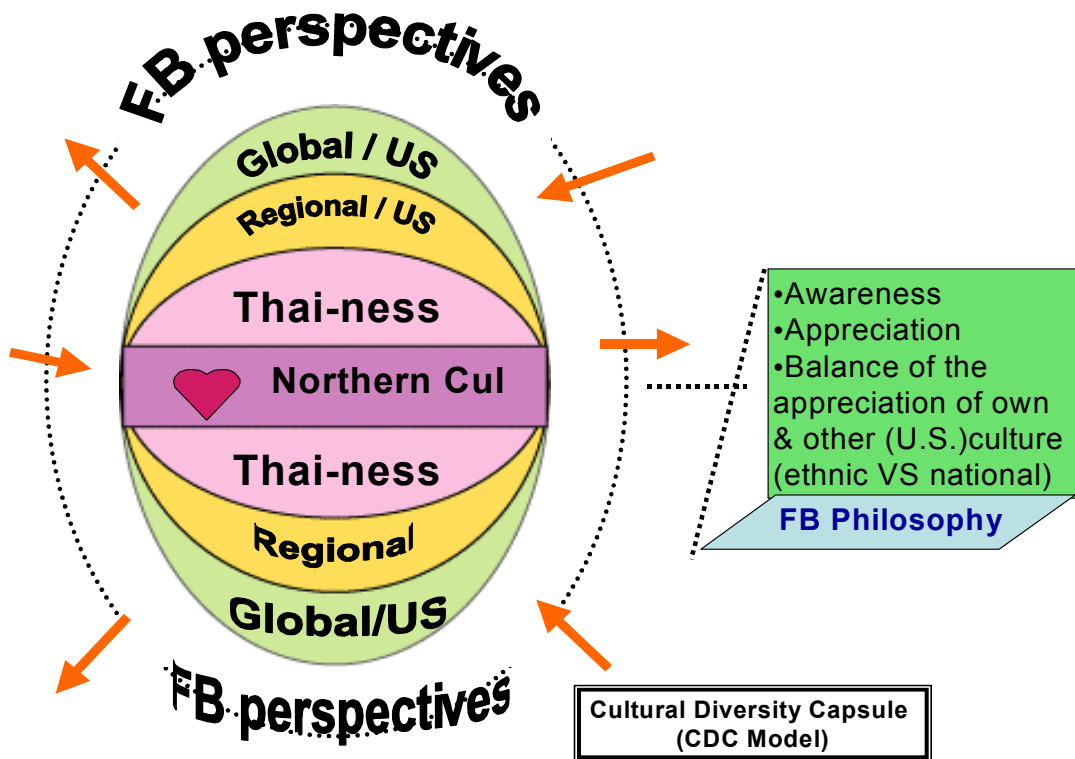
Summary

The seminars across the country on “**Cultural Diversity and Globalization**”, one of the most crucial issues today, have obviously been introduced and touched upon by The Thai Alumni. Such seminars help promote the awareness of cultural diversity in the age of globalization by analyzing and synthesizing the knowledge and experiences exchanged among and gathered from scholars and interested audience from different regions of Thailand. Immediate gains are a series of practical suggestions and recommendations, some of which can be for immediate action while others are valuable proposals which can be further developed and submitted to relevant organizations and authorities for future implementation for optimal benefits. All in all, such seminars of this kind should be further encouraged and carried out in order to deepen and expand the existing knowledge base as well as to create new ones for the benefit of the public at large.

◀ [CONTENTS](#)

[NEXT](#) ▶

Cultural Diversity Capsule

Invitation Card

 ขอเชิญเข้าร่วมเสวนา
เรื่อง

โลกาภิวัตน์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น
ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ ห้องสุพัตรา ถนนห้วยแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่
วันเสาร์ที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 เวลา 13.30-20.00 น.

โดยคณะวิทยากร

รศ.ดร.อรรรณพ พงษ์วาท คุณอัจฉราดี บัวคลี่ รศ.ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง
รศ.จิริจันทร์ ประทีปะเสน โดยมี รศ.ทพ.อุทัยวรรณ กาญจนกามล เป็นผู้ดำเนินรายการ

ไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

โปรดแจ้งสำรองที่นั่ง หมายเลขโทรศัพท์ 053-817170-1
053-124263 แต่งกายตามสบาย

[◀ CONTENTS](#)

[NEXT ▶](#)

Fulbright Project

โครงการ

Enhancing the Fulbright Philosophy Through the Eyes of Thai Alumni

1. หลักการและเหตุผล

โครงการ Enhancing the Fulbright Philosophy Through the Eyes of Thai Alumni เป็นโครงการร่วมมือระหว่างสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย มูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน และสมาคมฟูลไบรท์ไทย เพื่อสดุดีและเผยแพร่เกียรติคุณของท่านวุฒิสมาชิก Fulbright และส่งเสริมบทบาทของศิษย์เก่าฟูลไบรท์ต่อสังคม ด้วยการจัดกิจกรรมประชุมสัมมนาร่วมกับศิษย์เก่าฟูลไบรท์ใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ ระหว่างเดือน ตุลาคม 2548 – กันยายน 2549 โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย

2. ชื่อโครงการ

Enhancing the Fulbright Philosophy Through the Eyes of Thai Alumni

3. ผู้รับผิดชอบ

มูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน ร่วมกับสมาคมศิษย์เก่าฟูลไบรท์

4. ลักษณะกิจกรรม

กิจกรรมหลักของโครงการฯ จะเป็นการประชุมสัมมนาใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ โดยจะประสานงานกับมหาวิทยาลัยที่มีศิษย์เก่าฟูลไบรท์เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม เพื่อสร้างกระแสให้สังคมไทยตระหนักในการดำเนินชีวิตได้อย่างประสบความสำเร็จท่ามกลางความแตกต่างของวัฒนธรรมนานาชาติที่หลากหลายในเวทีโลก ภายใต้พื้นฐานของความเป็นคนไทยที่ยังยึดมั่นรักษาคุณค่าเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย ซึ่งตรงกับปรัชญาการช่วยเหลือสังคมโลกของท่านวุฒิสมาชิก Fulbright

รูปแบบการประชุมสัมมนา จะเป็นแบบการเสวนาโต้เถียงกันในกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิรับเชิญของแต่ละภูมิภาค ประมาณ 5-7 คน ผู้แทนสื่อมวลชนท้องถิ่น 2-3 คน โดยมีศิษย์เก่าฟูลไบรท์ในภูมิกานั้น ๆ หรือผู้ประสานงานโครงการฯ เป็นผู้ดำเนินรายการเสวนา และเปิดโอกาสให้ศิษย์เก่าฟูลไบรท์รวมทั้งผู้ที่สนใจเข้าร่วมอภิปราย ซักถามได้อย่างกว้างขวาง โดยเน้นประเด็นของการดำเนินชีวิต การศึกษา และการทำธุรกิจท่ามกลางความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่หลากหลายในเวทีโลกได้อย่างประสบความสำเร็จ

ประเด็นของรายการเสวนา แบ่งได้เป็น 4 ประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

1. พื้นฐานและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นของภูมิกานั้น ๆ
2. ความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสหรัฐอเมริกาและสังคมโลกตะวันตก
3. มุมมองจากประสบการณ์ของศิษย์เก่าฟูลไบรท์
4. การอภิปรายและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินชีวิตอย่างประสบความสำเร็จท่ามกลางความแตกต่างของวัฒนธรรมนานาชาติที่หลากหลายในเวทีโลก ภายใต้พื้นฐานของความเป็นคนไทยที่ยังยึดมั่นรักษาคุณค่าเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย

5. ผลรับจากโครงการ

การจัดกิจกรรมประชุมสัมมนาแบบเสวนาโต้เถียงในแต่ละภูมิกานั้น คาดว่าจะได้ผลรับดังนี้

- 5.1 สื่อมวลชนท้องถิ่นช่วยเผยแพร่สรุปผลการประชุมสัมมนา ภายใต้โครงการ Enhancing the Fulbright Philosophy Through the Eyes of Thai Alumni
- 5.2 การสรุปกิจกรรมใน Web Site ของมูลนิธิและสมาคมฟูลไบรท์
- 5.3 การจัดทำรายงานสรุปและรายงานสมบูรณ์จากผลการประชุมสัมมนาของแต่ละภูมิภาค ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 5.4 การจัดทำรายงานสมบูรณ์ฉบับรวมทุกภูมิภาค
- 5.5 การจัดทำแผ่น VCD บันทึกงานสัมมนาเพื่อเผยแพร่ต่อไป

◀ [CONTENTS](#)

[NEXT](#) ▶

โครงการสัมมนา Enhancing the Fulbright Philosophy through the Eyes of Thai Alumni

“ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและโลกาภิวัตน์”

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันเป็นหัวข้อในการเสวนาโต๊ะกลม ตามโครงการสัมมนา Enhancing the Fulbright Philosophy through the Eyes of Thai Alumni ครั้งนี้ ถือเป็นประเด็นสำคัญในยุคโลกาภิวัตน์ อันเป็นยุคที่โลกไร้พรมแดนและวัฒนธรรมถ่ายทอดถึงกันได้ การตระหนักถึงสถานการณ์ที่เป็นอยู่จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง คนหนุ่มสาวควรมีโอกาสได้เดินทางไปศึกษาต่อหรือทำงานในต่างประเทศ เปิดใจให้กว้างยอมรับวัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้งเห็นคุณค่าของความหลากหลายทางวัฒนธรรม และหากมองในภาพรวมผู้คนที่จำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตร่วมกันอย่างกลมกลืนท่ามกลางความหลากหลาย แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรักษาเอกลักษณ์ของตนเองเอาไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สมาคมศิษย์เก่าฟูลไบรท์ไทย (Thai Fulbright Alumni) และมูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (Thailand - U.S. Educational Foundation) จึงเห็นสมควรที่จะส่งเสริมการรับรู้ด้านวัฒนธรรมในทุก ๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ไปจนถึงระดับโลก

ด้วยวัตถุประสงค์ข้างต้น จึงได้มีการจัดสัมมนาขึ้นในสามภาคเพื่อเจาะลึกในประเด็นของแต่ละท้องถิ่น ได้แก่ การสัมมนาที่ภาคเหนือ เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 การสัมมนาที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2549 และการสัมมนาที่ภาคกลาง เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 เนื้อหาการสัมมนาครอบคลุมความเป็นมาและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมไทยท้องถิ่น ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมตะวันตก ตลอดจนมุมมองและข้อเสนอแนะจากผู้ได้รับทุนฟูลไบรท์ เพื่อการรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยพร้อมกับส่งเสริมให้วัฒนธรรมต่าง ๆ ดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในภาคเหนือของไทยในปัจจุบันนั้น อาจกล่าวได้ว่ามีจุดเริ่มต้นมาจากนโยบายการปรับปรุงประเทศให้มีความทันสมัยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภาคเหนือของไทยซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นรัฐอิสระแยกจากราชอาณาจักรสยามและเป็นที่รู้จักกันในชื่ออาณาจักรล้านนา ได้พัฒนาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นมาตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนาน อย่างไรก็ตามนับตั้งแต่ยุคการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยดังกล่าวมาแล้ว เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น สถาปัตยกรรม การแต่งกาย ภาษาถิ่น และวิถีชีวิตดั้งเดิมกลับต้องเผชิญหน้ากับวัฒนธรรมไทยภาคกลาง และต่อมาก็ต้องปะทะกับวัฒนธรรมตะวันตกในยุคที่เรียกกันว่ายุคโลกาภิวัตน์ ผลที่ตามมาทั้งในแง่บวกและแง่ลบ กล่าวคือ เมื่อวัฒนธรรมมีความหลากหลาย ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นก็จะมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากภาษาถิ่นและประเพณีของทางภาคเหนือได้รับการฟื้นฟูส่งเสริม อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโลกาภิวัตน์และความหลากหลายทางวัฒนธรรมก็ยังคงมีอยู่ ตัวอย่างเช่น ศิลปะ-

วัฒนธรรมท้องถิ่นถูกบิดเบือนไปเพราะความเข้าใจผิด หรือการนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ในเชิงพาณิชย์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกมองข้ามในระบบการศึกษาสมัยใหม่ซึ่งมีรากฐานมาจากตะวันตก คนท้องถิ่นบางกลุ่มปฏิเสธเอกลักษณ์ประจำภาคของตนเอง และหันไปนิยมความเป็นไทยมากกว่าความเป็นภาคเหนือ เนื่องจากความเป็นไทยนั้นแสดงถึงความเป็นมาตรฐานและความทันสมัย นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นก็ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าราคาถูกที่ไหลทะลักเข้ามาจากจีนได้ ส่วนใหญ่แล้วปัญหาเหล่านี้เป็นผลกระทบทางสังคมจากแนวคิดวัตถุนิยม ซึ่งเป็นผลพวงอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในกระแสโลกาภิวัตน์

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้น เดิมมีพื้นฐานมาจากการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค ดังนั้นความหลากหลายในพื้นที่นี้จึงยังไม่มีมากนักในช่วงที่ประเทศเพื่อนบ้านปิดประเทศ และไม่ค่อยได้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน แต่ปัจจุบันได้มีการดำเนินโครงการและนโยบายต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงและสานสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อีกทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ก็ยังได้นำวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาด้วย เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงต้องเผชิญกับความท้าทาย ท่ามกลางสภาวะความหลากหลายดังกล่าว ไม่เพียงเท่านั้น พื้นที่ภาคนี้ยังต้องเผชิญหน้ากับนโยบายของประเทศที่ส่งเสริมความเป็นไทยและปิดกั้นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น การอนุรักษ์ภาษาถิ่นและวรรณกรรมพื้นบ้านมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากภาษาและวรรณกรรมเป็นสื่อที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและค่านิยมทางวัฒนธรรมอื่น ๆ แต่โรงเรียนสมัยใหม่ซึ่งใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการเรียนการสอนนั้นกลับละเลยภาษาถิ่นอีสาน จึงกลับถูกมองว่าเป็นตัวการสำคัญที่ลดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อเอกลักษณ์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การค้ากับต่างประเทศ และกระแสบริโภคนิยม อย่างไรก็ตามจะสังเกตได้ว่า ความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้เปิดพื้นที่ให้ชนบประเพณีเมื่อครั้งอดีตได้หวนกลับมาใหม่ หรืออาจกล่าวได้ว่าความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ทำให้ผู้คนเกิดความรู้สึกโหยหาอดีต ดังจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีกระแสความนิยมสินค้า OTOP (สินค้าท้องถิ่นประจำตำบล ซึ่งแสดงถึงภูมิปัญญาและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น) รวมถึงความนิยมบ้านเรือนไทยแบบดั้งเดิม ถึงกระนั้นดูเหมือนว่าหากต้องการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีประสิทธิภาพ ก็จำเป็นต้องกำหนดเอกลักษณ์ประจำภาคให้ชัดเจนเสียก่อน

สำหรับในภาคกลางนั้น ความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีอยู่มานานแล้ว ก่อนที่พ่อค้าและหมอสอนศาสนาจากต่างประเทศจะเดินทางมายังดินแดนแถบนี้ ตามที่ได้บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ไทยอย่างเป็นทางการ ในพื้นที่ภาคกลางได้มีการค้นพบหลักฐาน เช่น ภาพวาดยุคโบราณซึ่งสะท้อนให้เห็นการอยู่ร่วมกันของผู้คนต่างเชื้อชาติต่างศาสนา และในสมัยอยุธยา ชาวตะวันตก ชาวมุสลิม ชาวจีน และชาวมอญ ก็อาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข อย่างไรก็ตามในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการปกครอง ภาคกลางก็มีส่วนทำให้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมลดลงด้วยการกำหนด “ความเป็นไทย” ทำให้วัฒนธรรมประจำ

ท้องถิ่นต่างๆ ถูกกลืนหายไป โดยในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีช่วงปี พ.ศ. 2481 – 2496 ได้มีการออกกฎหมายวัฒนธรรมและสถาปนา “ความเป็นไทย” ขึ้นอย่างเป็นทางการ

ส่วนภาคใต้ ก็มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมานับแต่อดีตเช่นเดียวกับภาคกลาง ภาคใต้ซึ่งโอบล้อมด้วยทะเล ถือเป็นจุดแวะพักที่สำคัญของเรือต่างชาติในยุคที่การคมนาคมขนส่งหลักยังคงเป็นการคมนาคมทางน้ำ ดังนั้นภาคนี้จึงเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันถึงห้าวัฒนธรรมซ้อนทับกันอยู่ ด้วยผลจากการเผยแพร่ศาสนาและการอพยพเข้ามายังประเทศทำให้วัฒนธรรมอินโดจีนจากอินเดียได้ ศาสนาพุทธเถรวาทจากศรีลังกา วัฒนธรรมอิสลามจากแถบใต้ของแหลมอินโดจีน วัฒนธรรมจีนจากประเทศจีน และอิทธิพลตะวันตกจากยุโรปและอเมริกา ค่อย ๆ ซึมซับและผสมผสานเข้าสู่พื้นที่แถบนี้ตามลำดับ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมภาคใต้อยู่ในปัจจุบัน แม้ว่าจะรับเอาวัฒนธรรมมาจากหลายแหล่ง แต่ความขัดแย้งในภาคใต้ซึ่งเกิดขึ้นในขณะนี้ก็มีพื้นฐานมาจากการปะทะกันระหว่างเชื้อชาติหลักสองเชื้อชาติก็คือไทยและมาเลย์ แม้โดยทั่วไปจะมองกันว่าสังคมในภาคใต้เป็นสังคมของชาวมุสลิม แต่แท้จริงแล้วภาคใต้มีวัฒนธรรมแบบมาเลย์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นวัฒนธรรมที่ต้องตกอยู่ในฐานะรอง หรือถูกกดทับไว้โดยรัฐบาลกลางของสยามในทุกยุคทุกสมัย ภาษาและธรรมเนียมปฏิบัติแบบมาเลย์ถูกปิดกั้นเมื่อมีการใช้นโยบายเพื่อส่งเสริม “ความเป็นไทย” และการสร้างรัฐชาติ ถึงแม้ว่าในภาคใต้การปฏิบัติกิจพิธีตามศาสนาอิสลามจะเป็นที่ยอมรับ แต่รัฐบาลไทยไม่ได้ยอมรับวัฒนธรรมมาเลย์อันเป็นเอกลักษณ์ที่แท้จริงของพื้นที่นี้ ได้มีการแสดงความเห็นเกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งในภาคใต้ไว้ด้วยว่า แรงจูงใจทางศาสนานั้นเป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้ขอแรงสนับสนุน เพื่อต่อสู้เรียกร้องให้วัฒนธรรมภาคใต้อำนาจสถานะอยู่ได้ในวัฒนธรรมไทยเท่านั้น

นอกจากหัวข้อระดับภาคแล้ว ในการสัมมนายังได้มีการอภิปรายกันถึงเหตุการณ์ระดับ ประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและโลกาภิวัตน์ด้วย สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างโลกาภิวัตน์กับท้องถิ่นวิวัตน์ (localization) ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในปัจจุบันมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ที่สมบูรณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยที่แท้จริงได้ถูกบิดเบือนไปโดยนโยบายระดับประเทศและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเสียเป็นส่วนใหญ่ ความหมายของ “วัฒนธรรมไทย” ได้รับการกำหนดให้อยู่ภายใต้กรอบของศิลปหัตถกรรม ส่งผลให้วัฒนธรรมไทยด้านอื่น ๆ ถูกมองข้าม ทั้งที่วัฒนธรรมเหล่านี้อาจสะท้อนภาพการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบันได้ดีกว่า ด้วยเหตุนี้คนไทยจึงไม่รู้จักวัฒนธรรมของตนเองมากพอที่จะปรับตัวรับอิทธิพลจากกระแสโลกาภิวัตน์ ผู้ร่วมเสวนาเสนอว่าเพื่อให้การศึกษาวัฒนธรรมไทยมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น คนไทยควรมุ่งส่งเสริมคุณลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีพื้นฐานมาจากศาสนา อย่างเช่นความเมตตากรุณา ให้เกิดขึ้นในหมู่คนไทยด้วยกันเอง เมื่อคนไทยได้รับรู้ถึงการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่าง ๆ แล้ว ก็จะสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และพบวิธีการที่เหมาะสมในการผสมผสานวัฒนธรรมอินโดจีนของไทยเข้ากับกระแสโลกาภิวัตน์ได้ต่อไป

อีกหัวข้อหนึ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหัวข้อข้างต้นก็คือ การนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในเชิงพาณิชย์ วัฒนธรรมท้องถิ่นในหลายพื้นที่ของประเทศไทยได้ถูกแปรสภาพไปเป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว

และเพื่อจุดประสงค์ในเชิงพาณิชย์ ตัวอย่างเช่น ประเพณีตัดกระดาษดอกไม้ที่จังหวัดสระบุรี ซึ่งโดยปกติจะจัดเป็นเวลาหนึ่งวันและจัดเพียงปีละครั้งเพื่อจุดประสงค์ทางศาสนาโดยเฉพาะ แต่ปัจจุบันได้มีการยืดระยะเวลาออกไปให้นานขึ้น และจัดให้มีการทำพิธี “เป็นรอบ ๆ” วิธีนี้อาจช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและเพิ่มผลประโยชน์ทางการเงินก็จริง แต่ควรระวังไว้ด้วยว่า กระบวนการนำวัฒนธรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์เช่นนี้อาจทำให้จุดประสงค์ดั้งเดิมและคุณค่าที่แท้จริงถูกบิดเบือนหรือสูญหายไป

ข้อควรสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ ปัจจุบันสื่อได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก ผู้ร่วมเสวนากล่าวว่า สื่อเป็นส่วนหนึ่งในกระแสโลกาภิวัตน์และได้สร้างผลทั้งในแง่บวกและแง่ลบ เทคโนโลยีสารสนเทศที่สะดวกรวดเร็วช่วยให้ข้อมูลมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น ข่าวการเปิดสวนสัตว์เชียงใหม่ในท่าฟารีก็สามารเผยแพร่ไปทั่วโลกได้โดยใช้เวลาเพียงห้านาทีเท่านั้น อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาจากการที่สื่อกระแสหลักกลายเป็นผู้กำหนดทิศทางของสื่อท้องถิ่นด้วย เช่น สื่อบันเทิงจากฮอลลีวูดและการแข่งขันฟุตบอลระดับโลกมีอิทธิพลต่อสื่อของไทย ภาพยนตร์ตะวันตกก็มีอิทธิพลต่อสื่อบันเทิงไทยเป็นอย่างมาก ในขณะที่ในต้นฉบับ บาร์ รวมถึงดนตรีแนวต่าง ๆ ก็เป็นตัวอย่างของวัฒนธรรมที่สังคมไทยรับเข้ามา หรือแม้แต่วัฒนธรรมเกาหลีจากละครยอดนิยมเรื่อง “แดจังกึม” ก็มีอิทธิพลมากในประเทศไทย ในเมื่อคนส่วนใหญ่ติดละครโทรทัศน์เรื่องนี้กันแทบทั้งนั้น ในขณะที่วัฒนธรรมต่างประเทศกำลังไหลบ่าเข้ามาผ่านทางสื่อต่าง ๆ แต่วัฒนธรรมท้องถิ่นกลับมีพื้นที่และอำนาจในการแสดงออกน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ และที่สำคัญยังไม่มีทรัพยากรเพียงพอ หากรัฐบาลสามารถร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยอาศัยสื่อ ดังเช่นในกรณีของละครแดจังกึมของประเทศเกาหลี ประโยชน์ที่ได้รับจะไม่เป็นเพียงผลทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังมีผลในเชิงเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจส่งออกอีกด้วย ความต้องการสินค้าเกาหลีและตัวเลขนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังประเทศเกาหลี อันเป็นผลมาจากปรากฏการณ์แดจังกึม ก็พิสูจน์ความจริงข้อนี้ได้เป็นอย่างดี

ที่ประหลาดยังได้ช่วยกันให้คำจำกัดความของความเป็นไทยที่แท้จริงเอาไว้ด้วย ความกตัญญู ความเกรงใจ ลำดับชั้นทางสังคม และการขาดความตรงต่อเวลาเป็นลักษณะประจำวัฒนธรรมไทยสี่ประการที่มีการพูดถึงกันมากที่สุด ได้มีการทบทวนลักษณะทั้งสี่ประการนี้ และพยายามหาความเชื่อมโยงและเปรียบเทียบความเป็นไทยกับกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมไทยได้ดียิ่งขึ้น ความกตัญญูนั้นกล่าวได้ว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญในวัฒนธรรมไทย อาจกล่าวได้ว่าสำหรับคนไทยความกตัญญูก็เหมือนกับแนวคิดเรื่องการเป็นหนี้ทางศีลธรรมนั่นเอง แต่กระแสโลกาภิวัตน์ กระแสทุนนิยม และกระแสใหม่ ๆ ในปัจจุบัน อาจส่งผลเปลี่ยนแปลงลักษณะความเป็นไทยนี้ ส่วนความเกรงใจนั้นก็ก็เป็นคุณลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งซึ่งไม่อาจพบได้ในวัฒนธรรมอื่น ๆ คนไทยมักถูกมองว่าเป็นคนช่างเกรงใจ แต่จะสังเกตได้ว่าสิ่งที่เรียกว่าความเกรงใจนั้นมักเกิดขึ้นในความสัมพันธ์แบบปฐมนิยามมากกว่าแบบทุติยภูมิ ดังนั้นจึงอาจอ้างได้ว่า ที่จริงแล้วคนไทยไม่ได้มีความเกรงใจเท่าใดนักหากอีกฝ่ายหนึ่งเป็นคนที่อยู่นอกวงสังคมของตน สำหรับประเด็นเรื่องลำดับชั้นทางสังคมนั้น อาจกล่าวได้ว่าลำดับชั้นในสังคมไทยมีความซับซ้อนกว่าใน

วัฒนธรรมอื่น ๆ จะเห็นได้จากการใช้สรรพนามที่แตกต่างกันเพื่อแสดงลำดับชั้นของผู้ร่วมสนทนา ด้วยเหตุนี้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจึงได้รับผลกระทบไปด้วย กล่าวคือ ผู้น้อยมักไม่กล้าแสดงความเห็นขัดแย้งกับผู้ใหญ่ หรือนักศึกษาอาจรู้สึกอึดอัดหากจะแสดงมุมมองที่แตกต่างออกไปในการอภิปรายในชั้นเรียน สุดท้ายการขาดความตรงต่อเวลาก็เป็นลักษณะความเป็นไทยอีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไป แต่ประเพณีไทยหลายประเพณีก็ได้แสดงให้เห็นความสำคัญของการตรงต่อเวลาอยู่เหมือนกัน อย่างเช่น การทำงานหมั้นจะต้องเริ่มพิธีเมื่อเวลา 9.09 น. เป็นต้น ดังนั้น คนไทยก็ตรงต่อเวลา แต่เป็นการตรงต่อเวลาในแง่มุมที่แตกต่างไปจากระบบเวลาของชาวตะวันตก นอกจากนี้คนไทยมักไม่ค่อยเข้าแถวต่อคิวกัน เนื่องจากในวัฒนธรรมมักจะเน้นให้ผู้ที่อยู่น้อยกว่าและมีโอกาสน้อยกว่าได้รับสิทธิ์ก่อน มากกว่าที่จะให้สิทธิ์แก่ผู้ที่มาเป็นคนแรก

แง่มุมสำคัญอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมก็คือ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมอาจไม่ได้ส่งเสริมความเป็นพหุลักษณะ (plurality) แต่กลับทำให้ความเชื่อและแนวทางปฏิบัติของคนในสังคมเป็นไปในทางเดียวกันก็ได้ จะสังเกตได้ว่าถึงแม้จะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม แต่คนก็ยังมีความโน้มที่จะรับอิทธิพลจากกระแสตามสมัยนิยมที่พบเห็นได้ทั่วไป รวมทั้งมีทัศนคติและกระบวนทัศน์ที่คล้ายคลึงกันด้วย สถานการณ์ปัจจุบันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแสดงให้เห็นแนวโน้มดังกล่าว ผู้หญิงในท้องถิ่นจำนวนมากมีค่านิยมตรงกันเกี่ยวกับเรื่องความรักและการแต่งงาน ผู้หญิงส่วนใหญ่ต้องการแต่งงานกับชาวตะวันตก โดยมองว่าการทำเช่นนั้นจะช่วยให้ตนได้มีชีวิตแต่งงานที่สมบูรณ์พูนสุข ค่านิยมการมี 'สามีฝรั่ง' นี้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะผู้หญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น มีรายงานมาว่าค่านิยมการมีสามี "ที่พึงปรารถนา" นี้พบได้ทั่วไปในลาวและเวียดนามด้วย

นอกจากข้อสังเกตหลายประการเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม กระแสโลกาภิวัตน์ และวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว ผู้ร่วมเสวนาหลายท่านยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์เพื่อช่วยลดความขัดแย้งในด้านต่าง ๆ ประการแรก ควรส่งเสริมการศึกษาวัฒนธรรมทั่วประเทศให้มากยิ่งขึ้น โรงเรียนตามภาคต่าง ๆ ควรพัฒนาการเรียนการสอนด้านวัฒนธรรม ภาษา และวรรณกรรมของท้องถิ่น โดยนำวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านมาประมวลเข้าไว้ด้วย อย่างไรก็ตามแนวทางการสอนควรดำเนินไปโดยปราศจากอคติ เพื่อจะได้กระตุ้นให้เกิดความเข้าใจในเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงแนวคิดเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประการที่สอง รัฐบาลไทยควรดำเนินการปกป้องวัฒนธรรมท้องถิ่นจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยการปรับทิศทางของนโยบายระดับประเทศซึ่งปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยหันมาใส่ใจให้ความสำคัญกับมิติเชิงจิตวิญญาณมากกว่าการแสวงหาความร่ำรวยทางวัตถุ ยิ่งไปกว่านั้นคนไทยควรรู้จักเลือกรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมตะวันตก ผลเสียหลายอันเกิดจากการใช้วัฒนธรรมต่างประเทศในทางที่ผิดและการเข้าใจผิดอาจลดลงได้ หากเรารู้ที่จะปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมนั้น ๆ ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตประจำวัน แทนที่จะลอกเลียนแบบแต่เพียงอย่างเดียว ไม่มีใครที่จะหลีกเลี่ยงจากกระแสโลกาภิวัตน์ในโลกยุคใหม่ได้ แต่

เราสามารถประเมินคุณค่าของวัฒนธรรมแต่ละวัฒนธรรม และเลือกรับเฉพาะวัฒนธรรมที่เหมาะสมและนำไปปรับใช้ในวิถีชีวิตได้ ส่วนนักวิชาการและนักศึกษาด้านวัฒนธรรมก็อาจช่วยให้การศึกษาวัฒนธรรมเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ ด้วยการทำงานกับผู้คนจริงในสถานการณ์จริง โดยจะต้องออกไปสัมผัสกับคนไทยในทุกวงสังคมและทุกระดับชั้น เพื่อให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าว ในทางกลับกันคนกลุ่มนี้ก็จะมีโอกาสได้รับประสบการณ์และเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นโดยตรงด้วย ในที่สุดก็จะเกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน ซึ่งจะทำการศึกษาวรรณมอย่างแท้จริงเกิดขึ้นได้ในประเทศนี้ นอกจากนี้ในสังคมที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย ผู้คนก็ควรยึดถือคุณธรรมบางประการเพื่อสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในสังคมด้วย คุณธรรมเหล่านี้ได้แก่ การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น การคำนึงถึงผู้ที่ย่อยกว่า ความเป็นปัจเจกภาพ ความมีขันติ และความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง

จะเห็นได้ชัดว่าการสัมมนาทั่วประเทศครั้งนี้ ได้หยิบยกประเด็นที่มีความสำคัญสูงสุดในปัจจุบันขึ้นมาอภิปราย นั่นก็คือประเด็นเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมและกระแสโลกาภิวัตน์ กิจกรรมนี้ได้ช่วยส่งเสริมให้เกิดการตระหนักรู้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ ด้วยการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่ได้มีการแลกเปลี่ยนและรวบรวมมาจากเหล่านักวิชาการและผู้ฟังที่สนใจ ผลลัพธ์ที่ได้ในเบื้องต้นก็คือข้อเสนออันเป็นประโยชน์ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมและนำไปปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสรุปแล้วการสัมมนาในลักษณะนี้ควรได้รับการสนับสนุนและจัดให้มีขึ้นในโอกาสต่อไป เพื่อจะได้ขยายฐานความรู้ให้ครอบคลุมกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อเป็นประโยชน์แก่สาธารณชนโดยรวม

◀ [CONTENTS](#)